

LBRIS

We know
books

VIOREL SAVIN

*ROMANELE DIN B.
volumul 6*

COLECȚIONARUL DE NASTURI
- adevărul despre moartea lui Mihai Solomon -

**(Precizare: Orice asemănare cu situații
sau persoane din contemporaneitate
este întâmplătoare!)**

E I K O N

București, 2023

I – MOARTEA LUI MIHAI SOLOMON

1 – „Adevărul este mai sensibil decât nitroglicerina”	13
2 – „Totul e bine așa cum e...”	18
3 – „Da, dar era drumul lui!”	30
4 – „Nasturele pe care îl ții în mână...are puteri în el... !”	38
5 – „Mai însingurat în libertate decât la pușcărie”	48
6 – „Ți-am spus că știu eu cum se face.”	59
7 – „Virgil, ești un porc!”	68
8 – „Nu sunt singur: am colecția mea de nasturi”	76
9 – „Există un Dumnezeu al celor care greșesc.”	86
10 – „Eu nu mănânc cadavre!”	96
11 – „Vrei să-ți arăt cum sărută Alina?”	109
12 – „Poți renunța <i>la fițele</i> de partener.”	119
13 – „Sunt condamnată la fidelitate!”	132
14 – „Legea de bază a fiecărei acțiuni era binele învinge răul...”	143
15 – „Trebuie să vorbim cu tanti Vichi!”	154
16 – „Te declarăm zeița mării!”	161
17 – „Ce să facem șefu? Trebuie să trăim!”	169
18 – „Să nu mori!... Te rog să nu mori!... ”	179

II – ADEVĂRUL DESPRE MOARTEA LUI MIHAI SOLOMON

19 – „Nu vreau decât atât: să știu!”	191
20 – „Plec sâmbătă cu verișorul mamei, care lucrează la ambasada din Berna.”	193
21 – „Pregătește-te domnu’ «olimpic de hahalere», de-o detașare lungă.”	209
22 – „Vedeți și dvs. în ce situație ingrată „vâslesc”, în cazul morții lui Mihai Solomon!”	218

23 – „Nu-i de ajuns că am discutat cu chestorul șef?”	232
24 – „Despre nasturele acesta nu vreau să vorbesc!”	243
25 – „Unde vă aflați în data de 17 august, la orele unsprezece?”	255
26 – „Fă-mi referat cu suspiciunile rezonabile.”	265
27 – „Domnule Hrib... , vă mulțumesc!”	270
28 – „Nu ții mă, în arest, un om ca Virgil Roca, până ce te termini tu de scărpinat!”	277
29 – „Democrația a fost creată de Dumnezeu pentru a lăsa oamenii în pace!”	287
30 – „Hazardul își are regulile lui.”	294
31 – „Doamne-Doamne e o persoană ocupată, însă Destinul face curățenie!”	300

I – „ADEVĂRUL ESTE MAI SENSIBIL DECÂT NITROGLICERINA”

Mi-a sărit în viață din tabloidul pe care l-am ridicat de pe scaunul autobuzului, ca să mă așez. Răsfoind mizeria aceea tipărită, aproape că mi s-a oprit inima când mi-am văzut fotografia de adolescent imberb îngropată în textul cules cu albine albastre.

Apăream nu ca în binecunoscuta mea fotografie din adolescență, îmbrăcat cu cămașă albă cu gulerul desfăcut peste „anchiorul” puloverului maro, croșetat de mână, ci...acolo purtam tricou personalizat, pictat cu imaginea unei mâini căreia îi scăpau printre degete o mulțime de nasturi multicolori; iar părul îl aveam nu negru și pieptănat într-o parte, ci decolorat și modelat *retro* cu fixativ, sub formă de creastă *punk*.

Pe aceeași pagină apărea și figura tatălui uluitoarei mele sosii. Despre el se scria că se sinucisese din pricina unor grave probleme financiare. După fotografia pe care o publicaseră cei de la tabloid ca să rupă gura târgului cu profesionalismul lor, taică-său avea o figură lombrosiană cu nasul lung, cu maxilarul de jos aruncat înaintea și cu urechile duse spre spatele craniului, – nu semăna nici rugat, cu fiu-său!

Dar, mă întrebam cu gura căscată: de ce fiu-său...semăna picătură, cu mine?

Chipurile, făcătura aia fotografică purta nu numele meu de familie, ci...pe cel de Solomon.

Solomon Tiberiu. Solomon Tiberiu...Solomon... !?

Și cum morfoleam derutat, printre dinți, numele ipostazei mele pubere, mi-am amintit brusc de cei doi logodnici care, cu ani în urmă, pe când tocmai fusesem numit șef de agenție *Loto și pariuri* la Sinaia, se certau tot timpul, de numa'-numa', pe *chestia numelui* de după căsătorie. El înțelegea „căsătoria” în spiritul tradiției. Adică, dorea să se prezinte la Oficiul stării civile ca la târgul de vite. Altfel spus, voia „să o ia în primire” de la părinții ei ca soție, dar trecută neapărat pe numele lui; cu acte în bună regulă. Semnate și parafate de primar. Însă, după cum îmi aminteam, ea ținea morțiș ca în acte să își păstreze numele de-acasă: Arbore. – Provenea dintr-o familie veche, care însemnase ceva pentru istoria Moldovei și țin minte că era foarte „gonflată” pe chestia asta.

Mi-am amintit de ei – he! și nu numai despre discuția asta a lor, o să vedeți! –, pentru că, nesmintit, în fiecare dimineață la deschiderea agenției se prezentau și cumpărau un singur bilet de loto. Se retrăgeau într-un colț cu castronul cu numere, se prindeau ritualic de mâini și, cu ochii închiși, extrăgeau cu celelalte două mâini, jucându-se îndelung, trei puluri pe care le prezentau salariatei de la ghișeu. Apoi plecau hai-hui pe Valea Jnepenilor sau la Cotă. – Cine știe ce superstiții despre câștigul *la loto* și despre căsătorie, trăiau naivii?!

Într-o zi m-am dus să-mi beau cafeaua pe terasă la Cuțitu d'Argint și, văzându-i certându-se, mi-am cerut voie și m-am așezat la masa lor. Îmi erau simpatici amândoi. Profitând de faptul că eram cu puțin mai în vârstă, am îndrăznit să intervin în conversația lor cunoscută deja tuturor *sinaioților* localnici sau aflați în trecere pe-acolo, – în încercarea de a-i împăca. Nu am reușit. Ba dimpotrivă, lucrurile au luat-o și mai al naibii la vale, de ajunsese ca, acum ea să îi propună lui „să îl ia cu acte” pe numele ei; nume care era neaoș și făcea parte din istorie, pe când al lui? Era sec, lustruit, împrumutat din biblie și fără nicio scamă importantă pe el!

Într-un final, sub imperiul unei încăpățănări de certă factură isterică, el i-a cerut *să se gândească bine și serios!* Fiindcă era bărbat, și nu putea accepta să ajungă de râsul lumii, *măritându-se!*...Iar atunci când ea va fi ajuns *normală cu capu'*, să îl sune, – ca să se întoarcă pentru a-și termina vacanța după cum planificaseră.

Apoi s-a aruncat în mașină și s-a întors în Capitală.

Mai aveam vreo patru sau cinci zile până la concediul pe care mi-l planificasem la mare. La Vama Veche. Și nu știu cum de s-a întâmplat că m-am pomenit cu Doriana, mi-am adus aminte că așa o chema pe fată, la mine în apartament, dezbătând aprins și întorcând pe toate fețele problema drepturilor femeilor și ale bărbaților la început de mileniu trei...! – Asta-i viața!

Când a trebuit să plec în concediu – îmi contractasem sejurul încă din iarnă! –, ne-am luat rămas bun civilizată și fără complicații sentimentale, ca doi prieteni. Ajunși în gară, eu m-am urcat în trenul spre Litoral, iar Doriana l-a sunat pe Mihai, de pe peron, ca să-i spună că îl iubește și că a renunțat la pretențiile copilărești cu privire la păstrarea numelui.

Asta a fost întâmplarea în urma căreia s-a născut familia Solomon. Și recunosc că la vremea aceea m-am bucurat mult să pot pune și eu umărul la încheierea ei.

Dar nu mă așteptam ca peste ani de zile să am nevoie, la un moment dat, de întreaga mea forță mentală pentru a reuși să îmi revin din uimire și să îmi renegociez principiile cât de cât acceptabil, cu propriul trecut... !

Fără să vorbesc cu nimeni m-am deplasat în orașul B., loc în care viețuia familia Solomon.

Sub motivul că vreau să fac un reportaj despre folosirea internetului în sprijinul programei școlare, am început să bat holurile colegiului în care aflasem din revistă că studia băiatul care mi-a bulversat existența.

Într-o bună zi l-am văzut.

De fapt, ca să explic mai limpede colicile care mi s-au stârnit instantaneu în stomac, ar trebui să spun că: *m-am văzut!*

M-am văzut venind către mine, fiindcă nimic din ținuta sau din expresia chipului băiatului acela care tândălea pe culoarul liceului, nu mă contrazicea că tocmai...eram aruncat de vreun OZN buclucaș tocmai în Timpul adolescenței mele. Totul arăta că el nu era altul decât eu însumi în primii ani la liceul de băieți!

Doamne, cum și-a mai schimbat expresia feței, văzându-mă... !
S-a speriat teribil întâlnindu-mi privirea.

O fi gândit la rândul lui, oare, că se întâlnise cu întruchiparea-i de peste ani?

Nu știi nici cât negru sub unghie ce avea în cap, dar ce era sigur, era că, personal, aveam senzația cretină că jucam într-un film de două parale, – o telenovelă presărată cu tăceri lungi-prelungi pe post de metafore.

La vremea despre care povestesc tocmai lucram la o carte în care deplângeam cu amărăciune bine temperată ipocrizia oamenilor care, atunci când se aflau sub dictatură invocau democrația, iar când se aflau în plină democrație invocau dictatura.

După cum am spus, din dorința de a-mi lămuri îndoielile ce mă bântuiau, am lăsat totul baltă și am făcut câteva deplasări incognito în orașul B. unde, cu inima strepezită și sub diverse identități, am răscolit tot felul de arhive în căutarea datelor despre membrii familiei Solomon.

Am înghițit colbul așezat pe documente pornind de la arhivele Bibliotecii centrale, la cele ale Camerei de Comerț și Industrie, ale Colegiului „Ferdinand”, ale Spitalului de urgență, ale Primăriei, ale Poliției și chiar și colecția cotidianului local am studiat-o filă cu filă. Plus că am plătit doi detectivi de la firma *Semper Veritas*, ca să

scormonească în viețile câtorva familii legate, într-un fel sau altul, de „caz”.

De la bun început *sinuciderea* lui Mihai Solomon mi s-a părut nefirească, scoasă din context și...inexplicabilă. Ca să spun adevărul, „evenimentul” mă cam răscolise.

Și totul pornise numai de la tabloidul pe care întâmplător l-am luat în mână pe când călătoream spre serviciu cu o rablă de autobuz.

Faptele, destinate să stoarcă lacrimi cititorilor, erau relatate atât de alandala, iar concluziile erau atât de trase de păr încât, pur și simplu m-am revoltat. Țin minte că m-am enervat îngrozitor. Lipsa de profesionalism a gazetarilor năimiți augmenta consecințele tragicului caz de suicid care, de la sine înțeles că era covârșitor pentru apropiatăii familiei Solomon și, inclusiv pentru mine, care, iată: mi-am aflat hodoronc-tronc, un urmaș.

Despre care, spre binele lui, nu am de gând să fac caz.

(Am multe motive, după cum ați văzut, inclusiv personale, să consider că adevărul despre sinuciderea lui Mihai Solomon trebuie cunoscut; dar nu numai la nivelul relatărilor unora care, în graba de a face un ban mincinos, nu se deranjau să afle motivul real al regretabilului eveniment.

Voi încerca eu să repun în drepturi acest adevăr! Deși, știu bine că adevărul este mai sensibil decât nitroglicerina: este suficient să-l scapi din mână, sau să te implici „prea fierbinte” în susținerea lui, că îți și explodează în față, de nu mai rămâne nimic din tine! Dar cartea despre avatarurile familiei Solomon în B., trebuie scrisă, – indiferent de riscuri.

*Măcar pentru a înțelege eu însumi **ce**, îl face uneori pe om, trist, **ce**, alteori îl face fericit, **de ce**, altădată este disperat, **de ce mai mereu** este nedumerit sau mirat, dar mai ales... , **de ce eu însumi simt așa cum simt, deși trăiesc așa cum trăiesc?!...**)*

2 – „TOTUL E BINE AȘA CUM E...”

La apartamentul *solomonilor* din cartierul liniștit, cu trotuare umbrite de copaci bătrâni, al Castanilor, în care, vorba cerșetoarei plasate în apropierea primăriei, hălăduiau *baștani cu portofele barii cât porceaua și cu inimi mici cât aluna*; se ajungea pe o scară exterioară amplă, care pornea în sus, lipită de zidul estic al clădirii, din mijlocul unor tufe de liliac. Însoțită de frunzele iederii ce îi înfășura balustrada până la podesta largă din fața ușii duble de la intrarea de la etaj, surprindea prin înfățișarea ei maiestuoasă, accentuată și de senzația stranie că pe sub acoperișul ei de sticlă, suind către cer, urci treptele de travertin spre gâtlejul unui animal fantastic. – După tribulațiile primei maturități, mai exact după nașterea lui Tiberiu, Doriană, exorcizând vini cunoscute doar de ea, devenise fană împătimită a propriei familii și ținuse ca și scara să conțină „semne” care să îi simbolizeze „nașterea, creșterea și viitorul”.

Dar și interiorul apartamentului – un duplex construit cu materiale de bună calitate –, dăduse posibilitate ființei introvertite care era Doriană să își exerseze pasiunea cultivării florilor. Peste tot, din pereți, în loc de tablouri sau de fotografii de familie, la înălțimea ochilor ieșeau frunze modelate din ipsos sub formă de jardiniere, care susțineau ghivece cu plante ornamentale.

Numai partea de sus a locuinței fusese scutită de *designul* acela literalmente *kitsch*. Acolo își avea camera fiul ei, Tiberiu, care îi declarase – evident, în semn de independență! –, că urăște orice fel de *legumă inutilă*, așa definea el florile, însă iubește la nebunie artefactele, care *vorbesc mult mai bine și mai interesant* despre oameni

și despre toate ale lor. (Trebuie spus că Tiberiu era un împătimit colecționar de nasturi!)

Doriana cedase încăpățânării lui, însă își extinsese *activitatea creatoare* în balconul spațios, pe care îl transformase într-o veritabilă seră. Dusese în magazia de jos scaunele și măsuța pentru servit cafea și umpluse spațiul gol din jurul ferestrei cu rafturi încărcate cu ghivece în care cultiva cele mai surprinzătoare plante, de la țepoșii cactuși cumpărați de la seră, până la bonsaiul primit cadou; de la diversele varietăți de crizanteme multicolore, la begonii, orhidee, crăciunițe, dracaenii, bromelii, gerbere și gardenii, alocașii, trandafiri și azalee, – nimic din raritățile floricole nu scăpase bucuriei ei de *a avea*. Pe laturile înguste ale balconului, armonizate cu rafturile, plasase uluce confecționate din tablă zincată, pline cu pământ, în care creșteau tufe de ardei, de salată, de spanac, de mărar și de pătrunjel, și din care, din cele de la mijloc în jos, se revărsau ciorchini de roșii, de castraveți, de fasole și de dovlecei. În colțuri fixase tuburi negre din plastic, cu diametrul de patruzeci de centimetri, de asemeni umplute cu pământ, în care pusesese de se tăiaseră oblic urdinișuri în care cultiva căpșuni mari, zemoase și uimitor de dulci. – Rar mergeau la piață. Numai așa, în vreo plimbare și doar ca să vadă...*cum mai e lumea*.

Fiind într-o perioadă de recuperare de zile libere de la bancă, în după-amiaza aceea după ce udase florile de vară din exteriorul balconului – suportând din nou bădărănia tatălui chestorului Frigură care locuia în apartamentul de la parter (*Cocoană, du-te la budă, că iar te piși în capul meu!*...), și, după ce, ulterior, acceptase cu reținută politețe rugămințile de iertare ale nurorii sale (*E nervos doamnă, că pică stânga de la guvernare! Da' în rest...e om de pus la rană!*) –, intrase în apartament ca să asculte muzică.

Puse *Cântece țigănești* de Pablo Sarasate – păstrase întreaga colecție de discuri primită de la tatăl său! –, și se întinse pe divanul din sufragerie.

Ascultând ritmurile exotice, simți nevoia să se *culcușească* în niște brațe puternice...

Alungă gândul lasciv, fluturându-și cu un gest obosit mâna pe care, apoi, și-o sprijini de șold.

Totul e bine așa cum e...Totul e foarte bine... !

Era conștientă că orice tentație dictată de hormoni nu putea fi taxată altfel decât prostescă și în dauna copilului. De paisprezece ani își interzisese orice „alunecare” înafara familiei și își respectase cu sfințenie interdicția; nu de puține ori cu covârșitoare sfârșeală.

Își asumase prohibiția aceasta ca pe o pedeapsă. Dar și mai mult: ca pe un semn de respect față de soțul care niciodată nu i-a confirmat în vreun fel că ar fi observat că fiul său...nu seamănă absolut deloc cu dânsul! Că nu seamănă nici cu ea. Că nu seamănă măcar cu niciunul dintre bunici și nici cu vreuna dintre rudele amândurora, oricât de îndepărtată ar fi fost.

Doamne, ce o fi în sufletul lui?!...

Îi veni să plângă. Oftă și suspinând, ațipi.

*

Deși se purta îmbrăcat cu gust, Mihai Solomon în grădina căruia se pare că-mi creștea propriul copil, nu era cel mai arătos bărbat din lume, însă în materie de politețe și de gesturi de tandrețe era neîntrecut.

Luă din portbagaj ghiveciul cu petunii negre și coșulețul în care strugurii muscat de Hamburg și afuzali fuseseră aranjați „rustic”, și urcă scările.

Gâfâia.

Trebuie să renunț la bere și la pâine!

Deschise ușa de la intrare cu grijă, știind că la ora aceea Doriană se odihnea. Păși abia auzit până în mijlocul sufrageriei și puse ghiveciul cu flori pe colțul mesei.

Doriană nu suporta decât florile vii. Adeseori îl îndoctrina:

— Voi nu iubiți florile! Nu le lăsați să-și ducă viața până la capăt și vă gratulați ilogic, fălindu-vă cu „sexele” lor precum pieile roșii cu scalpurile învinșilor... ! Barbar!...

Constată că nu se înșelase: Doriană dormea ca o fetiță, cu obrazul sprijinit în palmă, respirând ușor, neauzit. Îi admiră pentru a mia oară chipul oval, părul blond tuns băiețește, sâni bogăți, talia subțire pierdută în șoldurile primitoare și armonios sprijinite în picioare voinice și perfect sculptate. Privind-o, îi plăcu să se acuze, oarecum amuzat, că de fapt el însuși era un hedonist disimulat într-un...sfinx.

Duse coșul cu struguri în bucătărie, își depuse sacoul în debara, apoi spălă câțiva struguri pe care îi aranjă în fructieră.

Se șterse pe mâini cu prosopul de bucătărie, privindu-se în oglindă, – deși ura să facă așa ceva. Detesta oglinzile, însă Niță, șeful frizeriei de la terasa *Velvet* îl convinsese că pentru a-și schimba *look-ul* de vulpe veșnic neliniștită, trebuia să își lase barbă.

Cercetându-și chipul constată că acesta, nebărbierit de cinci zile, arăta ca al unui boschetar. Hotărî să renunțe *la fiță*. Mai ales că Doriană îl amenințase că, dacă nu se bărbierește *ca oamenii*, se mută cu totul în sufragerie.

Barbă poartă toți complexații! îi spunea.

Doar Tiberiu îl sprijinea cu entuziasm: în fiecare dimineată, de când încetase să se radă, înainte de a se așeza la masă pentru a mânca împreună micul dejun, îi mângâia obrazul ca să *vadă* cu cât i-a mai crescut barba. Iar el, de fiecare dată se simțea copleșit de emoție și îi mulțumea în gând lui Niță pentru sfatul care îi dăduse prilejul să experimenteze un alt nivel al relației sale cu copilul.

Dacă ar fi semănat măcar cu Doriană... !?

De multe ori, când mergeau toți trei la câte o sindrofie, la vreo chermезă sau la vreun spectacol muzical sau de teatru, surprindea schimburi involuntare de priviri între cei cărora le prezenta

feciorul. Și asta îl priva de plăcerea de a fi acolo, inducându-i pervers tot felul de gânduri...

Doriana se trezise și îi strigă din sufragerie:

— Mihai, tu ești?

— Da.

— Ce faci, scumpule?

— Sunt în bucătărie. M-am uitat în oglindă și am hotărât să mă rad.

— Doamne, bine că ți-a venit mintea la cap! Dar unde-i Tibi?

— Nu știu. O fi în camera lui.

— Nu cred. De obicei, când intră în casă, doar știi cum trănțește ușa de la intrare. L-aș fi auzit.

Mihai strigă către camera de sus:

— Tibiii!...Tibi, la interval! Expresia asta și altele vreo câteva: *Ordonati!*, *Să trăiți!*, *De voie!*, *Teles!* îi rămăseseră din armată, de pe când efectuase serviciul militar obligatoriu. Strigă din nou, autoritar: – Tibi! Ordin de la mama: ieși la raport! Dar sus nu se auzi nicio mișcare. – Dori, odorul nu vrea să-ți răspundă!

Doriana intră în bucătărie și, văzând strugurii așezați estetic în fructieră, îl sărută pe obraz.

— Mă înțepi cu barba... , îi spuse.

— O dau jos după duș.

— Bine faci. Cât e ceasul?

— Cinci, după douăsprezece, îi răspunse Mihai, bine dispus.

— E deja cinci?!...Fecioru-tău m-a rugat să-l las la prietenul lui, chioșcarul. Zicea că îi împrumută niște reviste dintre cele două Războaie...

— Atunci, stai liniștită. După ce ăla va închide chioșcul, va apărea și fiu-tău.

Doriana ciuguli câteva boabe de strugur. Le băgă în gură și le sparse în dinți, savurându-le sucul.